

Dosarul nr. 3ra-1343/22
2-20015716-01-3ra-29122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc și V. Negru)

ÎNCHEIERE

8 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Țentiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 5 februarie 2020, Andrei Țentiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-4).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 4 aprilie 2019, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia cu cerere, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, în baza certificatului nr. 2634 din 1 aprilie 2019 eliberat de Ministerul Afacerilor Interne. Conform certificatului nr. 2634 din 1 aprilie 2019 al Ministerului Afacerilor Interne, se confirmă că are o vechime totală în muncă de 24 ani, 1 lună și 13 zile.

Prin decizia nr. 101/15-936 din 16 aprilie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia i-a respins cererea, deoarece activitatea în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izoloarele de detenție provizorie nu se raportează la prevederile pct. 8 lit. d) al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Nefiind de acord cu decizia nr. 101/15-936 din 16 aprilie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului administrativ al autorității administrativ ierarhic inferioare și stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Ulterior, la 14 ianuarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a respins cererea prealabilă și a menținut decizia nr. 101/15-936 din 16 aprilie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia.

În opinia reclamantului, răspunsul nr. T-2867/19 și T-2899/19 din 14 ianuarie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale este unul ilegal și neîntemeiat, or, în conformitate cu prevederile pct. 8 lit. d) al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se acordă înlesniri și anume se calculează două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și a bolnavilor psihici, precum și la lucrările de subteran.

Reclamantul a subliniat că argumentul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia precum că, potrivit art. 11 alin. (2) al Legii nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, instituțiile penitenciare sunt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori; e) penitenciarele pentru femei; casele de arest; f) spitalele penitenciare, iar subdiviziunile de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie nu se raportează la prevederile pct. 8 lit. d) al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 îl consideră unul neîntemeiat, or, izolatoarele de detenție provizorie sunt entități care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, iar aceasta nu leagă în mod necesar izolatoarele de detenție provizorie de sistemul penitenciar.

A menționat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia nu dispune de personalitate juridică în calitate de reprezentant teritorial al Casei Naționale de Asigurări Sociale și reiterează că ilegal i-au refuzat în stabilirea pensie pentru vechime în muncă în conformitate cu prevederile art. 13 pct. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Reclamantul a solicitat anularea integrală a deciziei nr. 101/15-936 din 16 aprilie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească, prin intermediul Casei Teritoriale Drochia, pensie pentru vechimea în muncă în condițiile art. 13 pct. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și încasarea din contul părâtei a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea, s-au anulat deciziile nr. 1-01/15-936 din 16 aprilie 2019 și nr. 31/2019/22806 din 15 aprilie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia și decizia nr. T-2867/19 și 2899/19 din 14 ianuarie 2020 a Casei Naționale de

Asigurări Sociale. A obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual privind calcularea și achitarea lui Andrei Țentiu, a pensiei conform vechimii în muncă stabilite prin certificatul nr. 34/35-2634 din 1 aprilie 2019 eliberat de Inspectoratul de Poliție Edineț al Inspectoratului General al Poliției, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d.88, 94-112).

La 17 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la 3 august 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus motivarea acestuia împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 28 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.92- 93).

Prin decizia din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 150, 151-159).

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Instanța de apel a notat că prevederile din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă instituie, în mod imperativ, respectarea cumulativă a două condiții, pentru calcularea vechimii în muncă, cu acordarea înlesnirilor reglementate de lit. d) pct. 8 al hotărârii enunțate supra și anume solicitantul să-și execute serviciul într-o instituție subdiviziunea căreia este în pct. 8 a hotărârii menționate și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Curtea de Apel Chișinău a constatat că instanța de fond întemeiat a reținut că Andrei Țentiu întrunește condițiile menționate, iar subdiviziunile în care a activat cad sub incidența prevederilor pct. 8 din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, iar argumentele apelantei în acest sens sunt neîntemeiate.

Instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a aplicat corect normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 13 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, care ulterior, la 12 decembrie 2022, a fost completată cu motivare împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară, la adoptarea acesteia, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 octombrie 2022, iar dispozitivul acesteia a fost notificat recurentei la 17 octombrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. Decizia motivată a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 21 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 164).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 5 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului Andrei Țentiu a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 23 ianuarie 2023, Andrei Țentiu a menționat că decizia din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și emisă cu respectarea normelor de drept material și procedural aplicabil speței. Prin urmare, a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține, cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care, pe cale de consecință, nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material, capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu prevederile art. 230, art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu